

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

De burgemeesters en gemeenteraden van alle gemeenten

**Directeur Generaal
Bestuur en
Koninkrijksrelaties**
BDF en APS

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
Mr. A.P. Krijnen
drs. M.C.J.M. Hermus
T 06-52809245
T 06-52809464

Datum 17 februari 2014
Betreft Collegevorming en benoeming wethouders

Kenmerk
2014-0000022312

Uw kenmerk

Geachte burgemeester en leden van de raad,

In het licht van de komende raadsverkiezingen wil ik uw aandacht vragen voor de collegevorming en de benoeming van wethouders. In de Gemeentewet is geregeld dat de gemeenteraad de wethouders benoemt (artikel 35, eerste lid). De wijze waarop de raad tot deze benoemingen komt, is in de Gemeentewet in het midden gelaten. Zoals bij eerdere raadsverkiezingen is gebeurd, wil ik u ook nu attenderen op de rol die de burgemeester kan vervullen bij de collegevorming alsmede op het integriteitsaspect bij de benoeming van de wethouders.

Het onderhandelingsproces tot collegevorming is een zaak van de raad, in het bijzonder van de betrokken fracties. De burgemeester heeft daarbij geen formele positie. Wel is in artikel 35, tweede lid, van de Gemeentewet bepaald dat de burgemeester wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de collegeonderhandelingen. De burgemeester wordt alsdan in de gelegenheid gesteld zijn opvattingen over voorstellen voor het collegeprogramma kenbaar te maken. De Gemeentewet schrijft dus voor dat de burgemeester bij de collegeonderhandelingen moet worden betrokken, maar in een relatief laat stadium. Ik wil de suggestie doen om de burgemeester eerder in het proces te betrekken. In veel gemeenten gebeurt dit al in de praktijk. Daarom is dit ter codificatie opgenomen in het wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de WolBES en de Waterschapswet (Kamerstukken II 33 691).

De burgemeester is voorzitter van het college en moet met de nieuw te benoemen wethouders samenwerken. Ik geef u daarom in overweging aandacht te besteden aan de informatiepositie van de burgemeester reeds aan het begin van en tijdens het proces van collegevorming. Het lijkt mij wenselijk dat de burgemeester desgevraagd wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de collegevorming en daarover zijn opvattingen kan geven. De feitelijke betrokkenheid van de burgemeester bij collegevorming wordt uiteraard bepaald door de lokale politieke cultuur en omstandigheden. De collegevorming als zodanig is vanzelfsprekend een verantwoordelijkheid van de fracties in de raad. Maar een goede informatiepositie van de burgemeester in het proces lijkt mij van belang voor de stabiliteit van het nieuwe college.

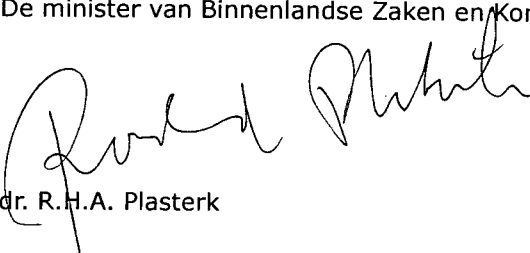
Het is belangrijk dat er bij de benoeming van wethouders op een volledige en zorgvuldige wijze wordt beoordeeld of de benoeming aan alle wettelijke vereisten voldoet. Voor politieke ambtsdragers is integriteit een belangrijke kwaliteitseis. De integriteit staat en valt met de onkreukbaarheid van de persoon die het politieke ambt gaat vervullen. In dat verband wil ik u wijzen op de Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen. Bij brief van 25 september 2013 is aan u een geactualiseerde versie van de Handreiking toegezonden. De Handreiking is ook digitaal beschikbaar via diverse websites.

De Handreiking besteedt ook aandacht aan de benoeming van politieke ambtsdragers. In het licht van de integriteitsaspecten zal de raad bij de beslissing tot benoeming van wethouders moeten meewegen of er integriteitrisico's zijn. De raad moet dat doen aan de hand van heldere en objectieve criteria. De kandidaten worden beoordeeld op wettelijke benoembaarheidsvereisten, nevenfuncties, onverenigbare betrekkingen en verboden handelingen. Voorts zij gewezen op de gedragscode voor wethouders, die de raad verplicht is om vast te stellen. Een belangrijk onderdeel van de integriteittoets en/of risicoanalyse zou daarnaast het eventuele strafrechtelijk verleden van de kandidaten behoren te zijn. Daartoe is het wenselijk dat de kandidaten wordt gevraagd om een verklaring omtrent het gedrag (VOG) te overleggen. Overlegging van een verklaring omtrent het gedrag kan overigens alleen op vrijwillige basis, omdat hiervoor geen wettelijke verplichting bestaat.

Gelet op de aan hem toebedachte taak om de bestuurlijke integriteit te bevorderen, komt het mij als wenselijk voor dat de burgemeester erop toeziet dat deze activiteiten plaatsvinden en dat hij dit proces faciliteert. Ik heb hierover ook gesproken met de Kring van commissarissen van de Koning; het belang hiervan wordt breed gedeeld, zoals de commissarissen ook kenbaar maken aan de gemeenten in hun provincie.

Deze procesrol van de burgemeester laat onverlet dat de oordeelsvorming omtrent de benoeming van wethouders uiteindelijk een zaak van de raad is. De raad heeft daarbij verschillende mogelijkheden hoe dit proces in te richten. Denkbaar is dat de raad een commissie instelt, die de benoembaarheid van wethouders onderzoekt. Indien er een integriteitstoets en/of risicoanalyse is uitgevoerd, kan de commissie de uitkomst daarvan betrekken bij het advies dat aan de raad wordt uitgebracht. Daarna beslist de raad over de benoeming.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R. H. A. Plasterk